

SUMARI

**Entrevista a la regidora de l'Àmbit de la Dona,
Amor del Álamo**

**La creació del Circuit d'Atenció a les Dones
Víctimes de la Violència Familiar**

El funcionament i els components del Circuit

Els conceptes bàsics i la legislació vigent

La realitat social

La comissió de treball

Amor del Álamo Margalef, regidora de l'Àmbit de la Dona,

"El Circuit posa els serveis en tot moment al costat de la dona"

Quin és l'objectiu fonamental del Circuit Local?

Es tracta d'aconseguir la coordinació i l'optimització de tots els recursos per tal d'evitar la victimització secundària de la dona. La dona que pateix una agressió física per part del seu company o marit ha d'explicar-ho davant la Policia Local, l'hospital, la Policia Nacional, el metge forense...

El que intentem és coordinar tots els serveis per tal de no tornar a victimitzar la dona agredida.

Com s'ha arribat a la formació d'aquest projecte?

Tot va començar amb un curs de formació sobre la violència contra les dones, a petició de la Federació de Dones del Baix Llobregat. En el curs hi van participar policies locals, dones del moviment associatiu, seveis socials, assistents socials, el servei T'Escoltem Dona. La conclusió que vam treure va ser la necessitat de coordinar-nos,

perquè a Sant Boi s'estaven fent coses i teníem respostes, però sense coordinació.

Es va constituir el Consell Municipal de la Dona i la Comissió de Violència per començar a treballar de manera global.

Quines són les vies d'entrada al Circuit?

La dona pot venir per un cas d'urgència mèdica, social o psicològica, i s'inicia el circuit a la policia local o nacional, o a l'hospital. Però també pot accedir per una via ordinària al Servei d'Atenció a les Dones perquè necessita atenció social, jurídica o psicològica sense urgència.

Quin és l'avantatge principal per a la dona?

Aquest circuit va adreçat a qualsevol dona que es trobi en una situació de violència familiar. Fins ara cada servei donava una resposta individual, ara, amb el circuit, a la dona se li ofereix una resposta global i coordinada.

Tothom sap quins són els mecanismes que es posen en funcionament, perquè la dona pugui resoldre el seu problema. Amb el circuit local, són els serveis els que estan en tot moment al costat de la dona.

Encara es denuncien poc, aquests casos?

Des que es parla públicament del tema de la violència familiar, s'ha detectat un augment de les denúncies. Però sovint es posa una primera denúncia i després es retira, i amb això també es culpa la dona. Hem de parlar de diferents perfils de dona. Les dones amb independència econòmica poden marxar de casa més fàcilment.

Però la dona que denuncia i ha de tornar a casa i conviure amb el denunciat, sovint retira la denúncia i no pot continuar el procés. De tota manera, és important que denuncï reiterativament perquè el codi penal pugui actuar contra l'agressor de la dona.

Quins són els límits d'actuació del Circuit?

No només parlem de l'atenció adequada i coordinada, sinó que hi ha la vessant de com tirar endavant la persona i ajudar-la amb tots els recursos disponibles. Potser la dona necessitarà ser activa al mercat de treball, i CORESSA oferirà possibilitats de formació.

El circuit ofereix una intervenció global i dóna continuïtat a la seva tasca amb tots els recursos de què disposa.

Consens pel marc d'actuació contra la violència a les dones

El Circuit es comença a crear amb les actuacions centrades en la formació, la detecció, la prevenció, el tractament i la coordinació dels esforços de tots els agents professionals i socials implicats en el fenomen de la violència familiar

L'any 1997 es realitzà a Sant Boi el curs *Les agressions vers les dones a l'entorn familiar: anàlisi, intervencions, i perspectiva integral*. Hi van participar policies nacionals, municipals, treballadors i treballadores socials, tècnics i tècniques municipals de programes de la dona, sanitàries i dones del moviment associatiu.

I a partir d'aquest curs sorgeix la necessitat de continuar treballant, i es realitza un estudi per analitzar la situació dels recursos i serveis que s'ofereix a Sant Boi a les dones afectades per situacions de violència.

Després es va acordar fer unes jornades de treball per plantejar solucions integrals a aquesta problemàtica. Es començava a gestar la idea d'un circuit d'actuació local per a dones víctimes de la violència familiar, capaç de coordinar i optimitzar tots els serveis i recursos d'atenció.

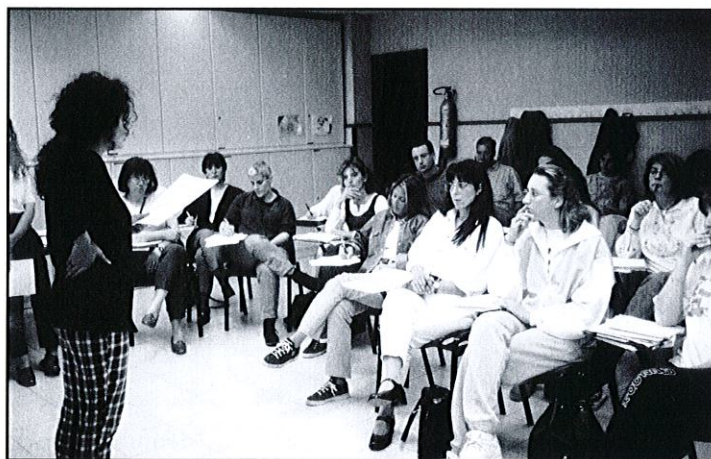
El setembre de 1998, l'Ajuntament de Sant Boi i la Federació de Dones per la Igualtat del Baix Llobregat organitzen les primeres jornades de treball per establir l'orientació estratègica d'intervenció, a nivell local, basada en la necessitat de coordinar les accions a desenvolupar a Sant Boi. En aquestes jornades sorgeix la necessitat de crear

un protocol d'actuació en casos de violència familiar que eviti la victimització secundària, capaç de donar una atenció especialitzada a les víctimes i els agressors de tots els àmbits implicats.

Paral·lelament es crea el Consell Municipal de la Dona per tal de fomentar la prestació

mes i estudis sobre el fenomen d'aquest tipus de violència a Sant Boi.

A més, la comissió de treball serà el punt de referència local sobre la violència familiar, unificarà criteris d'actuació, farà propostes, dinamitzarà i representarà les actuacions i reflexions sobre

de serveis específics i impulsar la coordinació, col·laboració i cooperació entre associacions, entitats i institucions públiques o privades, que realitzin activitats per a la promoció de les dones.

L'objectiu bàsic de la Comissió de Violència és la creació d'un circuit local d'atenció a les dones víctimes de maltractament a la llar.

Es crearà una comissió de treball específica sobre la violència familiar que afecta les dones, que elaborarà infor-

aquest tipus de violència.

El març de 1999 se celebra una taula rodona per informar les dones de tots els recursos i serveis a què poden adreçar-se en una situació de violència, així com el tipus d'actuacions que desenvolupa.

En tot moment d'aquest procés ha estat present la necessitat de crear un marc d'actuació.

Fruit del consens entre tots els agents professionals i socials participants a la comissió, sorgeix la proposta de creació del *circuit local d'atenció a les dones víctimes de la violència familiar*.

LA CREACIÓ

Per una resposta coordinada i global de tots els serveis

La creació del circuit local d'atenció a les dones víctimes de la violència familiar està emmarcat dins d'un programa més ampli, que inclou actuacions relacionades amb la prevenció, la sensibilització, la detecció i la intervenció sobre aquest fenomen social

L'atenció a les dones víctimes de la violència familiar és una de les necessitats locals més clares a desenvolupar. Per aconseguir-ho, cal potenciar el desenvolupament de programes de prevenció per identificar les agressions i promoure models de relació basats en la igualtat

municipal ha creat un Servei d'Atenció a la Víctima (SAV), que atén les urgències i fa la tasca d'acompanyament a la víctima. El SAV assessora la víctima, i si aquesta vol posar denúncia, se l'acompanya a la comissaria de la Policia Nacional. D'altra banda, el Centre de Salut Mental Dr. Puja-

Nacional. L'Associació de Dones de Sant Boi, en col·laboració amb l'Ajuntament, té el servei T'Escoltem Dona, que ofereix informació i orientació psicològica a qualsevol dona. També compta amb el Servei d'Informació i Assessorament Jurídic.

L'Associació per a l'Atenció Integral a Víctimes (ATIV), ofereix tractament psicològic a les víctimes de maltractament domèstic i agressions sexuals, així com als agressors. La xarxa local de serveis socials d'atenció primària municipal dona suport a la recuperació i a la integració socio-laboral de la dona. La recerca d'una actuació coordinada per a dones que han patit violència familiar troba la resposta al *circuit local d'atenció a les dones víctimes de la violència familiar*.

d'oportunitats. A més, cal crear un protocol consensuat d'atenció a aquestes dones. Cal que la comissió de treball del Consell Municipal de la Dona es converteixi en el punt de referència pel que fa a les actuacions locals sobre violència familiar.

La proposta del circuit d'atenció s'ha basat en la coordinació i col·laboració de tots els serveis professionals i socials que hi estan relacionats.

L'Hospital de Sant Boi ofereix serveis d'atenció mèdica per a lesions, fa un informe mèdic i un informe per als jutjats. La Policia Mu-

das Benito Menni (CASM), gaudeix d'un equip de dones especialitzades per atendre aquests casos, format per una psiquiatra, una psicòloga i una treballadora social.

Per garantir la difusió d'aquesta iniciativa, el dia 21 es presentarà una campanya, amb l'eslògan *Obre els ulls!*. Et podem ajudar, que inclourà un tríptic divulgatiu i altres elements gràfics

Hi ha un altre agent de màxima rellevància pel que fa al circuit, que dona suport a aquesta iniciativa, la Policia

Les entitats i serveis que han participat en la proposta d'aquest circuit són: Associació de Dones de Sant Boi; Serveis Socials Municipals; T'Escoltem Dona; Hospital de Sant Boi; Centre de Salut Mental Dr. Pujadas Benito Menni (CASM); Policia Municipal; Jutjats de Sant Boi, metge forense, Associació per a l'Atenció Integral a Víctimes, suport de la Policia Nacional

EL CIRCUIT

La llei diu que...

"Els espanyols són iguals davant la llei, i no pot haver-hi cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social"(art. 14.1 Const)

QUAN PARLEM DE VIOLÈNCIA DOMÈSTICA O FAMILIAR ENS REFERIM A AQUELLES ACTITUDS, ACCIONS O INTENCIONS CONTRA LES DONES I LES CRIATURES QUE EXERCEIX EL MARIT, EL COMPANYY O EL PARE D'UNA MANERA REITERADA, COACCIONANT I LESIONANT LA LLIBERTAT DE LA PERSONA, I OCASIONANT-LI DANYS I SEQÜELES

Assetjament Tracte indigne a una persona de menor experiència o força. Mal ús de la confiança dipositada. Abús de superioritat i aprofitament de la desproporció entre la persona agressiva i la víctima.

Assertivitat Capacitat d'afirmar-se a si mateixa, responent a les situacions d'acord amb les pròpies necessitats, idees, possibilitats i sentiments.

Gènere És la manifestació dels trets socials i culturals que diferencien els rols masculí i femení.

Abús psicològic Afecta l'autoestima de la víctima i

*"L'home i la dona tenen dret a contraure matrimoni amb plena igualtat jurídica"
(art 32.1 Const)*

*"Marit i muller són iguals en drets i deures"
(art 66 C.Civil)*

*"Marit i muller han de respectar-se i ajudar-se mútuament i actuar en interès de la família"
(art 67 C.Civil)*

moltes vegades deriva en l'abús físic.

Abús físic Aquest tipus de violència pot produir situacions de màxim risc per a la integritat de la vida de la persona.

Abús sexual És l'establiment forçat de relacions sexuals o la imposició de conductes degradants sense la més mínima compensació afectiva.

Sentiment de culpa Viscut per les les dones víctimes de la violència familiar, creuen que només depèn d'elles evitar els conflictes familiars. La dependència econòmica i l'aïllament social dificulten la capacitat de resposta.

DICCIONARI

Butlleta de subscripció al butlletí

Si vols rebre els propers números del butlletí a casa teva, omple aquesta butlleta:

Nom i cognoms:

Adreça:

Telèfon:

Enviar: Ajuntament de St.Boi Programa per a la Promoció de les Dones. Torre del Sol. C/. Joan Bardina 29

Tel. 93 635 12 14 Ext.424 08830 Sant Boi

Més violència familiar que la revelada per les estadístiques

Les dificultats per identificar i intervenir en situacions de violència familiar i el desconeixement que té la dona dels recursos a l'abast, fan que sovint les dades no puguin reflectir el volum real de violència familiar al municipi

L'estudi d'aproximació a la situació actual de Sant Boi, realitzat l'any 1997, es converteix en el primer pas per conèixer millor les necessitats de la població respecte a les situacions de violència familiar. Es tracta d'una iniciativa de l'Ajuntament de Sant Boi i de diferents entitats del municipi, en què participa un equip format per diferents tècnics i tècniques i representants de les entitats i serveis locals.

Aquest estudi va poder identificar les dificultats a l'hora de prevenir, detectar i intervenir de forma adequada en casos de violència familiar, així com la situació dels recursos destinats exclusivament a aquesta problemàtica, i la inexistència d'una coordinació entre els diferents agents professionals i socials implicats.

El nombre de casos de violència familiar contra les dones continua augmentant

A més, es va poder fer una valoració quantitativa dels casos de violència familiar a Sant Boi de Llobregat. Les intervencions de la Policia Municipal de Sant Boi continuen augmentant cada any, i el 1999 s'han comptabilitzat 32 ca-

sos de maltractament i 25 baralles. De les dades de l'anàlisi es desprèn que hi ha un període que va des de juny fins a octubre en el qual es produeixen més casos i actuacions. Les franges horàries on hi ha més conflictivitat són les d'última hora de la tarda i de la nit, coincidint amb el moment del dia en què es troben tots els membres de la família al domicili.

Els Serveis Socials Municipals d'Atenció Primària atenen periòdicament gran quantitat de casos de violència familiar. El servei T'Escoltem Dona el 1997 va atendre 210 casos, dels quals el 36% van manifestar ser víctimes de violència familiar.

D'altra banda, el cos nacional de policia també realitza intervencions per aquest tipus de violència. Però hem de tenir en compte que les dades no mostren la violència real a Sant Boi, ja que molts casos

no són detectats perquè la dona els oculta per por. Així, el fenomen de la violència familiar és més important del que les xifres mostren, a causa de les dificultats per a la identificació i la intervenció en situacions de violència familiar.

Molts casos de violència familiar no són detectats perquè la dona els amaga per por o vergonya

Davant d'aquesta realitat, des de les diferents institucions es potencien polítiques per a la igualtat, concretades en plans d'actuació dirigits a potenciar la promoció de les dones i la igualtat d'oportunitats. A partir de l'anàlisi d'aquesta situació, es veu la necessitat de crear un circuit d'actuació coordinat de tots els serveis.

Equip participant en l'estudi: tècnics de l'Àrea de Seguretat Ciutadana del Departament de Serveis Socials i del Programa de la Dona de l'Ajuntament de Sant Boi i representants de la Federació de Dones per la Igualtat del Baix Llobregat

Comissió de treball

La comissió de treball, que sorgeix ara fa un any i mig, està integrada per representants dels àmbits relacionats amb el fenomen de la violència familiar. Cada representant desenvolupa la seva tasca individual per arribar a una finalitat global, la coordinació de tots els serveis per

ateses a l'Hospital, tracta els recursos o els deriva, oferint continuïtat als serveis tradicionals de l'hospital. El Sebastián García és el representant a la Comissió de la Policia Municipal, amb una participació molt activa des de sempre. Desenvolupa les funcions al SAV.

poder atendre les dones víctimes de maltractaments.

Lluïsa Moret és la tècnica del Programa Municipal de la Dona. També és la coordinadora del servei T'Escoltem Dona.

Isabel Ruiz és la presidenta de l'Associació de Dones de Sant Boi. L'Associació moltes vegades té el primer contacte amb les dones i per això han treballat tant en el circuit.

Maite Selva és la treballadora social dels Serveis Socials Municipals, i a la Comissió representa els equips d'Atenció Primària Social.

Glòria Pérez, treballadora social, representa el Centre de Salut Mental Dr. Pujadas de Benito Menni CASM.

Natàlia Castilla és la treballadora social de l'Hospital Comarcal de Sant Boi, assessora, informa les dones

Gabriel Font és el metge forense. Ell reconeix les víctimes quan el jutge ho demana, per valorar el temps de curació de les lesions ocasionades, el tipus de tractament i les seqüeles psicològiques i físiques.

Maria Ferrer és la presidenta de l'Associació ATIV, que desenvolupa programes i projectes adreçats a la prevenció, detecció i tractament de persones víctimes de la violència.

Amor del Álamo, actual regidora de l'Àmbit de la Dona, també ha participat activament en la comissió com a membre de l'Associació de Dones de Sant Boi.

Totes aquestes persones han treballat plegades per optimitzar esforços i fomentar el coneixement d'aquest fenomen i la participació del moviment de dones a Sant Boi.

L'Ajuntament aprova el marc d'actuació del Circuit

El Ple de l'Ajuntament va aprovar per unanimitat de tots els grups municipals el marc d'actuació del circuit local d'atenció a les dones víctimes de la violència familiar, el passat 21 de febrer.

La proposta també havia aconseguit la unanimitat en el plenari del Consell Municipal de la Dona. El fet que tots els grups municipals hagin aprovat el funcionament d'aquest circuit li dona una força social important i legitima definitivament aquesta proposta.

El circuit d'atenció a les dones víctimes de la violència familiar, pioner en el món local, és el resultat de la tasca d'una comissió de treball, sorgida del Consell Municipal de la Dona, on són presents tots els agents socials i professionals relacionats amb la problemàtica de la violència familiar.

La determinació del marc d'actuació es constitueix a partir d'una llarga reflexió sobre la situació d'aquestes persones a Sant Boi, que condueix a la creació d'una comissió de treball que des del Consell Municipal de la Dona, s'encarrega d'harmonitzar els diferents elements integrants del marc d'actuació.

El circuit està emmarcat dins d'un programa més ampli per al tractament de la violència contra les dones.

Aquest circuit es presentarà, en el marc dels actes commemoratius del Dia de la Dona Treballadora, el proper 21 de març, a les 18.30h, a Can Massallera.

LA COMISSIÓ

Presentació del Circuit, 21 de març

Presentació pública del Circuit Local d'Atenció a les Dones Víctimes de Violència de Sant Boi de Llobregat.

Conferència: **Conceptes bàsics sobre la violència familiar**, a càrrec de Mª José Varela. advocada.

Amb la presència de:

- ◆ Montserrat Gibert Llopart, alcaldessa de Sant Boi
- ◆ Amor del Álamo Margalef, regidora de l'Àmbit de la Dona
- ◆ Rosa Mª Fernández Sansa, cap de l'Oficina Tècnica del Pla d'Igualtat
- ◆ Diputació de Barcelona
- ◆ Representant de l' Institut Català de la Dona

A Can Massallera, c/Mallorca, 30. Horari: 18:30h. Servei de guarderia.

Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Consell Municipal de la Dona

Amb motiu de la Jornada de la Dona, durant la primera setmana de març es repartiran bosses d'anar a comprar als mercats de la majoria dels municipis barcelonins, amb frases al·lusives a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, a iniciativa de la Diputació de Barcelona.